

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Door droogstand colimastitis vaak later opgemerkt

E. coli in droogstand

'Koe, een week geleden drooggezet, ligt nu plat en kan niet overeind!', zo stond het in het visiteboek. De eerste visite van de dag dus.

'Dat kan toch geen melkziekte zijn, ze staat een week droog', zo was de opmerking van de veehouder bij mijn aankomst op het bedrijf. Eerst maar eens een lichamelijk onderzoek op het inmiddels naar het strohok verplaatste dier, zo stelde ik voor. Ademhalingsritme verhoogd, koude oren en wat diep liggende ogen, temperatuur hoog en dunne mest. De drachtige baarmoeder voelde normaal aan. De uier was gezwollen, warm, pijnlijk en keihard. Uit beide achterkwartieren kwam een licht gele, waterige, pilsachtige vloeistof.

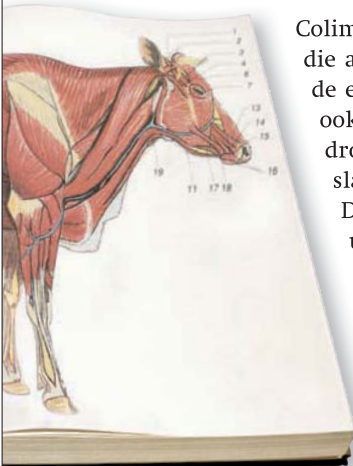
Colimastitis veroorzaakte de ellende van deze koe. Dat ze met antibiotica was drooggezet, biedt geen bescherming tegen een colimastitis. De colibacterie trekt zich immers niets aan van eerstekeusdroogzetters op cloxacillinebasis, de enige toegestane in Nederland.

De koe kreeg antibiotica in de uier en in het bloed en extra ondersteuning met een infuus calcium-magnesium, een injectie ontstekingsremmer en een drench van dertig liter water in de pens. De veehouder kreeg het advies om de aangetaste kwartieren vaak leeg te trekken en de koe later die dag eventueel overeind te zetten.

Morgen bel ik de veehouder om te vragen hoe ze erbij staat of ligt. Colimastitis bij een droogstaande koe heeft niet zo'n goede prognose.

De encyclopedie **colimastitis**

Colimastitis is een ernstige mastitis die altijd acuut optreedt, meestal in de eerste maand na afkalven. Maar ook later in de lactatie en tijdens de droogstand kan deze mastitis toeslaan.

De E. coli-bacterie is afkomstig uit de omgeving, met name uit mest. Het ziektebeeld begint met hoge koorts, waarbij aan de uier nog heel weinig te zien is. Daarna volgt spoedig waterige melk uit een keihard kwartier. Eerst krijgt de koe koorts en daarna ondertem-

peratuur, algehele apathie, diarree, shock en bijna altijd melkziekteverschijnselen erbij. Gifstoffen (toxinen) uit de al dode colibacteriën komen vanuit de uier in het bloed en maken op die manier de koe ernstig ziek. Door vaak leeg te melken worden deze gifstoffen verwijderd.

Ook de ongeboren vrucht in de koe loopt risico. Verwerpen of vroeggeboorte van een dood kalf is geen uitzondering bij colimastitis.

Naast het behandelen met antibiotica zijn juist bij deze aandoening ontstekingsremmers belangrijk om de koe op de been en aan het vreten te houden. Drenchen en eventueel een infuus calcium-magnesium ondersteunen de therapie. Ondanks intensief behandelen heeft een colimastitis bij een droogstaande koe helaas nogal eens een fatale afloop.